

Admiterea la doctorat Domeniul Istorie

Tematica și bibliografia pentru concursul de admitere sesiunea iulie 2025

Prof. univ. dr. Mihai Gligor

Tematica

1. Cronologia absolută a neoliticului și eneoliticului din Transilvania.
2. Practici funerare preistorice pe teritoriul României. Contribuțiile arheotanatologiei.
3. Arhitectura neoliticului și eneoliticului Transilvaniei.
4. Cultura materială a civilizațiilor neolitice și eneolitice din spațiul carpato-dunărean.
5. Analize arheometrice și arheologie experimentală.

Bibliografia

- Archaeoethnology: An Interdisciplinary Approach on Death from Prehistory to the Middle Ages. Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, ed. Mihai Gligor, 18/II, Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2014.
- Archaeotechnology: studying technology from prehistory to the Middle Ages*, ed. S. Vitezović și D. Antonović, Belgrad, 2014.
- Arnold, D.E., „Ceramic Theory and Cultural Process after 25 Years”, în *Ethnoarchaeology*, 3/1, 2011, p. 63-98.
- Bailey, D., „The figurines of Old Europe”, în *The Lost World of Old Europe: The Danube Valley 5000-3500 BC*, ed. D. Anthony, Princeton, Princeton University Press, 2009, p. 112-127.
- Bioarchaeology. The Contextual Analysis of Human Remains*, ed. J. Buikstra și L. Beck, San Diego, Elsevier, 2006.
- Balteș, G., Gligor, M., Dulamă, I., Rădulescu, C., Teodorescu, S., Știrbescu, R., Bucurică, A. and Stănescu, S., „Archaeometric Analyses of Transylvanian Metal Artefacts. Case Study: The Scythian Necropolis of Sâncrai (Alba County)”, în *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, 25(1), 2021, p. 37-56
- Bintintan, A., Gligor, M., Radulescu, C., Dulama, I. D., Olteanu, R. L., Teodorescu, S., Stirbescu, R. M., Bucurica, I. A., „Multielemental and Chemical Characterization of Eneolithic Petresti Painted Pottery from the Alba Iulia-Lumea Noua Archaeological Site, Romania”, în *Analytical Letters*, 52(15), 2019, p. 2348-2364
- Bogaard, A., Outram, A.K., „Palaeodiet and beyond: stable isotopes in Bioarchaeology”, în *World Archaeology*, 43/3, 2013, p. 333-337.
- Boulestin, B., Zeeb-Lanz, A., Jeunesse, Ch., Haack, F., Arbogast, R.M. și Denaire, A., „Mass cannibalism in the Linear Pottery Culture at Herxheim (Palatinate, Germany)”, în *Antiquity*, 83 (322), 2009, p. 968-982.
- Chapman, J., *Tensions at funerals. Mortuary archaeology in later Hungarian prehistory*, Budapesta, Archaeolingua, 2000.
- Drașovean, Fl., „Despre cronologia relativă și absolută a neoliticului și eneoliticului timpuriu din răsăritul Bazinului Carpatic. O abordare Bayesiană”, în *Analele Banatului*, XXII, 2014, p. 33-67.
- Drașovean, Fl., Schier, W. (eds.), *Uivar-Gomilă. A prehistoric tell settlement in the Romanian Banat. Site, architecture, stratigraphy and dating* (Vol. I.), Verlag Marie Leidorf GmbH, Rahden/Westf., 2020.
- Duday, H., *The Archaeology of the Dead. Lectures in Archaeoethnology*, Oxford, Oxbow Books, 2009.
- Glascok, M. D., Barker, A. W., Băcucș Crișan, S., Drașovean, F., Gligor, M., Negrei, D., „Sourcing Obsidian Artifacts from Archaeological Sites in Central and Western Romania by X-ray Fluorescence”, în *Analele Banatului*, SN, XXIV, 2016, p. 75-86

- Gligor, M., Băcucet Crișan, S., „Inhumation versus cremation in Transylvanian Neolithic and Eneolithic”, în *Studia Antiqua et Archaeologica*, XX, 2014, p. 37-67.
- Gligor, M., Soficaru, A., Fetcu, A., „Cranial fractures in 2005 Early Eneolithic multiple burial from Alba Iulia-Lumea Nouă (Romania)”, *Annales Universitatis Apulensis. Series Historica*, 22/I, 2018, p. 27-96.
- Gligor, M., „Ceramica pictată Foeni din situl arheologic Alba Iulia-Lumea Nouă: de la studiul tipologico-stilistic la investigațiile arheometrice, în *Terra Sebus*, 12, 2020, p. 9-53.
- Guilaine, J., Zammit, J., *The Origins of War. Violence in Prehistory*, Oxford, Blackwell Publishing, 2005.
- Hansen, S., *Bilder vom Menschen der Steinzeit. Untersuchungen zur anthropomorphen Plastik der Jungsteinzeit und Kupferzeit in Südosteuropa*, Teil I-II, Mainz, Verlag Philipp von Zabern, 2007.
- Jeffra, C.D., „Experimental approaches to archaeological ceramics: unifying disparate methodologies with the chaîne opératoire”, în *Archaeological and Anthropological Science*, 7/1, 2015, p. 141-149.
- Jeunesse, Ch., *Pratiques funéraires au néolithique ancien. Sépultures et nécropoles danubiennes (5500–4900 av. J.-C.)*, Paris, Errance, 1997.
- Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gheorghe, *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (I) Neoliticul*, Iași, Ed. Trinitas, 2006.
- Lazarovici, C.M., Lazarovici, Gheorghe, *Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. (II) Epoca cuprului*, Iași, Trinitas, 2007.
- Lazarovici, Gh., Lazarovici, C.M., Merlini, M., *Tărtăria and the sacret tablets*, Cluj-Napoca, Mega, 2011.
- Lichter, C., *Untersuchungen zu den Bestattungssitten des Südosteuropäischen Neolithikums und Chalkolithikums*, Heidelberg, 2001.
- Maniatis, Y., „The Emergence of ceramic technology and its evolution as revealed with the use of scientific techniques”, în *From Mine to Microscope: Advances in the Study of Ancient Technology*, ed. A.J. Shortland, I.C. Freestone, T. Rehren, Oxford, Oxbow Books, 2009, p. 1-18.
- Mathieu, J.R., *Introduction – Experimental Archaeology: Replicating Past Objects, Behaviors and Processes*, în *Experimental Archaeology: Replicating Past Objects, Behaviors and Processes*, ed. J.R. Mathieu, Oxford, Archaeopress, BAR International Series 1035, 2002, p. 1-12.
- Mays, S., *The Archaeology of Human Bones*, ed. a II-a, Londra, Routledge, 2010.
- Mărgărit, M., Gligor, M., Radu, V., Bințișan, A., „About fragmentation, recycling and imitation in Prehistory: adornments made of marine valves in the settlement of Alba Iulia – Lumea Nouă (Romania)”, în *Beauty and the eye of the beholder. Personal adornments across the millennia*, eds. M. Mărgărit, A. Boroneanț, Ed. Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2020, p. 299-321.
- Parker Pearson, M., *The archaeology of death and burial*, Gloucestershire, The History Press, 1999.
- Advances in Human Palaeopathology*, ed. R. Pinhasi și S. Mays, West Sussex, John Wiley and Sons, 2008.
- Raczky, P., Siklósi, Z., „Reconsideration of the Copper Age chronology of the eastern Carpathian Basin: a Bayesian approach”, în *Antiquity*, 87, 2013, p. 555-573.
- Outram, A.K., *Introduction to Experimental Archaeology*, în *World Archaeology*, 40/1, 2008, p. 1-6.
- Tencariu, F.A., *Instalații de arderea ceramicii în civilizațiile pre- și protoistorice de pe teritoriul României*, Iași, Ed. Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015.
- The Catalogue of the Neolithic and Eneolithic Funerary Findings from Romania*, ed. C. Lazăr, Târgoviște, Ed. Cetatea de Scaun, 2012.
- White, T.D., Black, M.T., Folkens, P.A., *Human Osteology*, ed. a III-a, Elsevier Academic Press, 2012.

Prof. univ. dr. Cristian-Ioan Popa

Tematica

1. Arheologia habitatului. Studiu de caz.
2. Arheologia peisajului. Abordări teoretice și studii de caz.
3. Strategii de subzistență la comunitățile preistorice.
4. Cultură materială și spirituală la comunitățile preistorice și protoistorice.

Bibliografia

Anschuetz, Kurt F., Wilshusen, Richard H., Scheick, Cherie L., „An Archaeology of Landscapes: Perspectives and Directions”, în *Journal of Archaeological Research*, vol. 9, nr. 2, 2001, p. 157-197.

Archaeological Theory Today, ed. Ian Hodder, Oxford, Malden, 2004.

Arnold, Elizabeth R., Greenfield, Haskel J., *The Origins of Transhumant Pastoralism in Temperate South Eastern Europe: A Zooarchaeological Perspective from the Central Balkans*, BAR, International Series, 1538, Oxford, 2006.

Aston, Michael, *Interpreting the Landscape. Landscape Archaeology and Local History*, Londra, New-York, 2002.

Geographical Information Systems and Landscape Archaeology. Mediterranean Landscape Archaeology 3, ed. M. Gillings, D. Mattingly, și J. van Dalen, Oxbow Books, Oxford, 2000.

GIS and Archaeological Site Location Modeling, ed. Mark W. Mehrer, și Konnie L. Wescott, Taylor & Francis, 2006.

Gogâltan Florin, *Nevoia de teorie?*, în *Centru și periferie*, ed. Gaiu Corneliu și H. Bodale, Cluj-Napoca, 2004, p. 7-16.

Greenfield, Haskel J., *A reconsideration of the Secondary Products Revolution in south-eastern Europe: on the origins and use of domestic animals for milk, wool, and traction in the central Balkans*, în *The zooarchaeology of fats, oils, milk and dairying. Conference on the International Council of Archaeozoology (9th: 2002: Durham, UK)*, ed. J. Mulville, A. K. Outram, Oxford, Oxbow Books, 2005, p. 14-31.

Greenfield, Haskel J., „The Secondary Products Revolution: the past, the present and the future”, în *World Archaeology*, 42, 1, 2010, p. 29-54.

Landscapes in Flux. Central and Eastern Europe. Colloquia Pontica, 3, ed. John Chapman și Pavel Dolukhanov Oxford, Oxbow Books, 1997.

Organizing Bronze Age Societies: the Mediterranean, Central Europe, and Scandinavia compared, ed. Timothy Earle și Kristian Kristiansen, Cambridge, 2010.

Sherratt, Andrew, *Plough and pastoralism: aspects of the secondary products revolution*, în *Pattern of the past. Studies in honour of David Clarke*, ed. I. Hodder, G. Isaac, N. Hammond, Cambridge, 1981, p. 261-305.

Sherratt, Andrew, „The Secondary Exploitation of Animals in the Old World”, în *World Archaeology*, 15, 1, 1983, p. 90-104.

Space, Time, and Archaeological Landscapes. Interdisciplinary Contributions to Archaeology, ed. Jacqueline Rossignol, Lu Ann Wandsnider, New York, Londra, 1992.

Vita-Finzi, Claudio, Higgs, Erig, „Prehistoric economy in the Mount Carmel area of Palestine: site catchment analysis”, în *Proceedings PS*, 36, 1970, p. 1-37.

C. S. I dr. Soficaru Andrei Dorian

Tematica

1. Practici funerare ale populațiilor de pe teritoriul României în sec. I-XIX p. Chr.
2. Starea de sănătate în perioada migrațiilor și cea medievală – studii de bioarheologie
3. Bioarheologie și comportament funerar: construcția identității

Bibliografia

S. C. Agarwal, B. A. Glencros, *Social bioarchaeology*, Wiley-Blackwell, 2012.

B. Arnold, *Life after life: bioarchaeology and post-mortem agency*, Cambridge Archaeological Journal, 24, 3, p. 523-529.

- J. E. Buikstra, L. A. Beck, *Bioarchaeology. The contextual analysis of human remains*, Elsevier, 2006.
- F. Curta, *The Making of the Slavs. History and Archaeology of the Lower Danube Region, c. 500-700*, Cambridge University Press, 2001.
- F. Curta & D. Zupka (ed.), *East Central and Eastern Europe in the Middle Ages, 450-1450*, Brill, 2015.
- M. Díaz-Andreu, S. Lucy, S. Babić, D. N. Edwards, *The Archaeology of Identity. Approaches to gender, age, status, ethnicity and religion*, Routledge, 2005.
- P. A. Harland, *Dynamics of identity in the world of early Christians*, T & T Clark, New York-London, 2009.
- A. Ioniță, *Spațiul dintre Carpații Meridionali și Dunărea Inferioară în secolele XI-XIII*, București, Ed. Academiei, 2005.
- S. Jones, *The archaeology of ethnicity – Constructing identities in the past and present*, Routledge, 1997.
- K. J. Knudson & C. Stojanowski, *Bioarchaeology and identity in the Americas*, University Press of Florida, 2010.
- D. Marcu Istrate, M. Constantinescu, A. Soficaru, *The medieval cemetery from Sibiu-Piața Huet/Hermannstadt. Archaeology, Anthropology, History*, Tübinger Forschungen zur historischen Archäologie, Band 6, Verlag Dr. Faustus, 2015.
- D. L. Martin, R. P. Harrod, V. R. Pérez, *Bioarchaeology. An Integrated Approach to Working with Human Remains*, Springer, 2013.
- R. Miles (ed.), *Constructing identities in Late Antiquity*, Routledge, 1999.
- C. H. Opreanu, *Transilvania la sfârșitul antichității și în perioada migrațiilor*, Ed. Neemia Napocae, Cluj, 2005.
- L. Rădvan, *At Europe's Borders: Medieval Towns in the Romanian Principalities*, Brill, 2010.
- I. Sandwell, *Religious identity in Late Antiquity. Greeks, Jews, and Christians in Antioch*, Cambridge University Press, 2007.
- J. R. Sofaer, *The body as material culture. A theoretical osteoarcheology*, Cambridge University Press, 2006.
- A. D. Soficaru, *Un studiu de bioarheologie asupra necropolei romano-bizantine de la Callatis, Pontica*, 42, 2009, p. 561-583.
- A. D. Soficaru, *Populația provinciei Scythia în perioada romano-bizantină*, Editura Universității "Alexandru Ioan Cuza" Iași, 2011.
- A. D. Soficaru, *Anthropological data about the funeral discoveries from Slava Rusă, Tulcea County, Romania*, Peuce, S.N. XII, 2014, p. 307-340.
- A. L. Stodder & A. M. Palkovich (eds.), *The bioarchaeology of individuals*, University Press of Florida, 2012.
- M. Zvelebil, A. W. Weber, *Human bioarchaeology: group identity and individual life histories – introduction*, Journal of Anthropological Archaeology, 32, 3, 2013, p. 275-279.
- T. Yarrow, In Context: Meaning, Materiality and Agency in the Process of Archaeological Recording,

CS I dr. Beatrice Ciută

Tematica

1. Introduction to Archaeobotany/ Introducere în arheobotanică
2. The emergence of agriculture in Near East and Europe/Apariția și evoluția agriculturii în zona Orientului Apropiat și în spațiul european
3. Garden Archaeology
4. History of food through times: prehistory, antiquity, medieval time and modern era/ Istoria hranei de-a lungul timpului: preistorie, antichitate, evul mediu și era modernă

Bibliografia

Adamson Weiss, Melita, *Food in medieval times*, London, 2004.

- Albala, Ken, *Food in Early Modern Europe*, USA, 2003.
- Aldrete, Gregory S., *Daily Life in the Roman City: Rome, Pompeii and Ostia*, Connecticut, 2004.
- Apicius, *De re coquinaria*,
- Athenaios, *Ospățul înțelepților*, București, 1978.
- Aries, Philippe, Duby, Georges, *Istoria vieții private (vol I, II)* București 1993.
- Bogucki, Peter, *The Spread of Early Farming in Europe*, in *American Scientist* Vol. 84, No. 3 1996, p. 242-253.
- Cato, *De agricultura*.
- Columela, *De re rustica*.
- Carcopino Jerome., Rowell Henry T., Beard M., *Daily Life in Ancient Rome: The People and the City at the Height of the Empire*, New Haven, 2003.
- Caroll, Maureen, *Early paradises. Ancient gardens in history and archaeology*, London 2003.
- Ciută, Beatrice, *Arheobotanica. Ghid metodologic privind prelevarea procesarea și interpretarea macroresturilor vegetale provenite din săpăturile arheologice*, Alba Iulia, 2008.
- Ciută, Beatrice, *Plant species within the diet of prehistoric communities from Transylvania*, Cluj Napoca, 2012.
- Ciută, Beatrice, *Cultivarea plantelor în pre- și protoistoria bazinului intracarpatic din Romania*, Alba Iulia, 2009.
- Ciută, Beatrice, *Considerații privind grădinile romane în anticul Apulum*, în *Sargetia* VII, 2016, p. 109-125.
- Ciută, Beatrice et al., *De Gustibus: bucătăria romană și obiceiurile culinare în Apulum-ul antic*, Cluj Napoca, 2013.
- Ciută, Beatrice, Anghel Călin (eds) *Gastronomia istorica între știință și reenactment. Despre obiceiurile culinare în Transilvania medievală*, Cluj Napoca, 2017
- Ciută, Beatrice, Biro Hendre, Doina, *Rafinament culinar la curtea principilor ardeleni*, Cluj Napoca, 2019.
- Farrar, Linda, *Ancient roman gardens*, UK, 2011.
- Freedman, Paul, *Istoria gustului*, Romanian edition, 2008.
- Gleason, Kathryn, Miller, F. Naomi (eds.) *The Archaeology of Garden and Field*, Philadelphia, 1994.
- Henderson, John, *Columella's Living Hedge: The Roman Gardening Book*, în *JRS*, 92, 2002, p. 110-133.
- Lawson, James, *The Roman Garden*, în *G&R*, 19, 57, 1950, p. 97-105.
- Montanari, Masimo, *Medieval tastes: food, cooking and the table*, New York, 2012.
- Miller F. Naomi, Gleason L. Kathryn, (eds) *The Archaeology of Garden and Field*, University of Pennsylvania Press, Philadelphia, 1994.
- Pearsall, Deborah, *Paleoethnobotany: A Handbook of Procedures*, third edition, California, 2015
- Plinius cel Bătrân, *Naturalis Historia. Enciclopedia cunoștințelor din antichitate*, București, 2003.
- Renfrew, Jane, *Paleoethnobotany: The prehistoric food plants of the Near East and Europe*. London 1973.
- Smith, Bruce, *The emergence of agriculture*, USA, 1995.
- Smith, Alexia, *The Use of Multivariate Statistics within Archaeobotany Method and Theory in Paleoethnobotany* in John M. Marston, Jade d'alpoim Guedes, Christina Warinner (eds) 2014. Colorado, USA.
- Zohary, Daniel, Hopf, Maria, Weis, Ehud, *Domestication of Plants in the Old World: The origin and spread of domesticated plants in Southwest Asia, Europe, and the Mediterranean Basin*, Oxford, 2012.

CS I dr. Alexander Rubel

Tematica

1. Imperiul Roman și Barbarii la nord de Dunăre și est de Rhin (sec. I – III d. Hr.)
2. Antichitatea târzie și epoca migrațiilor în spațiu Carpato-Dunărean și cel Germanic (sec. IV-VI d. Hr.).
3. “Importurile” Romane în Barbaricum-ul de la est de Carpați

4. Istoria și civilizația grecilor în Grecia și în coloniile Pontice (sec. VII-I î. Hr.)

5. Sanctuarele, cultele și religiile antice : greci, romani, germanici.

Bibliografia

(Tematici 1-3)

Altheim, F. 1962–1965. *Geschichte der Hunnen*. Five volumes. Berlin: de Gruyter.

Anke, B. (ed.) 2007. *Attila und die Hunnen*. Begleitband zur Ausstellung im historischen Museum der Pfalz, Speyer, Stuttgart: Konrad Theiss Verlag.

Barnea, I. 2010. In D. Protase and A. Suceveanu (eds) *Istoria Românilor. Vol. II: Daco–Romani, Romanici, Alogeni*. Vol. 2: 529–538. București: Academia Română.

Bârzu, L. 2010. In D. Protase and A. Suceveanu (eds) *Istoria Românilor. Vol. II: Daco–Romani, Romanici, Alogeni*. Vol. 2: 693–707. București: Academia Română.

Băjenaru, C. 2010. *Minor fortifications in the Balkan–Danubian area from Diocletian to Justinian*. Cluj–Napoca: Mega.

Brather, S. 2004. *Ethnische Interpretationen in der frühgeschichtlichen Archäologie. Geschichte, Grundlagen und Alternativen*. Berlin, New York.

Brather, S., V. Spinei and A. Rubel (eds.) 2008. *Archaeology and identity. Central and east Central*

Brown, P. 1971. *The World of Late Antiquity: from Marcus Aurelius to Muhammad*. London: Thames & Hudson.

Dintchev, V. 2007. The Fortresses of Traze and Dacia in the Early Byzantine Period, in A. Poulter (ed.), *The Transition to Late Antiquity on the Danube and Beyond*: 479–546. Oxford: Oxford University Press.

Drinkwater, J.F. 2007. *The Alamanni and Rome 213 - 496 (Caracalla to Clovis)*. Oxford: Oxford University Press.

Egger, H. J. 1951, *Der römische Import im freien Germanien.*, Hamburg: Atlas Urgesch. 11951

Erdrich, M., 2001, Rom und die Barbaren : das Verhältnis zwischen dem Imperium Romanum und den germanischen Stämmen vor seiner Nordwestgrenze von der späten römischen Republik bis zum Gallischen Sonderreich, Mainz: Verlag Philipp von Zabern.

Heinrich–Tamáska, O. 2017a. Castra and towns in the hinterland of the Limes during Late Antiquity: Pannonia and the provinces along the lower Danube in comparison. *Acta Archaeologica Carpathica* 52: 205–240.

Isaac, B. 1990. *The Limits of Empire. The Roman Army in the East*. Oxford: Clarendon Press.

Le Bohec, Y. 2006. *L'armée romaine sous le Bas–Empire*. Paris: Picard (I used the German edition 2010. Das römische Heer in der späten Kaiserzeit. Stuttgart: Steiner).

Lungu, L. 2015. *Fortificații urbane în Scythia Minor*. Iași: Tipo Moldova.

Luttwak, E. N. 1976. *The Grand Strategy of the Roman Empire. From the First Century A.D. to the Third*. Baltimore, London: Johns Hopkins University Press.

Madgearu, A. 2001. The End of Town-Life in Scythia Minor. *Oxford Journal of Archaeology* 20, 2: 207–217.

Madgearu, A. 2010. Barbarian Invasions in the Northern Scythia Minor During the 4th–5th Centuries. *Peuce N.S.* 8: 173–184

Matei–Popescu, F. 2010. *The Roman Army in Moesia Inferior*. Bucharest: Conphys Publishing House.

Millar, F. 1982. Emperors, Frontiers and Foreign Relations, 31. B. C. to A.D. 378. *Britannia* 13: 1–23.

Nachaeva, E. 2014. *Embassies – Negotiations – Gifts. Systems of East Roman Diplomacy in Late Antiquity*. Stuttgart: Steiner.

Poulter, A. and M. Gschind 2018. An Imperial Policy of ‘Defence in Depth’: A Reality or a Mirage?, in S. Matešić and S. Sommer (eds) *Limes XXIII. Proceedings of the 23rd International Limes Congress in Ingolstadt 2015. Akten des 23. Internationalen Limeskongresses in Ingolstadt 2015. Beiträge zum Welterbe Limes. Sonderband 4*: 407–410. Mainz: Nünnerich Asmus Verlag.

Rizos, E. 2013. Centres of the Late Roman Military Supply Network in the Balkans: a Survey of horrea. *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums* 60: 659–696.

- Rizos, E. 2017. New Cities and New Urban Ideals, A D 250–350, in E. Rizos (ed.), *New Cities in Late Antiquity. Documents and Archaeology. Bibliothèque de l'Antiquité Tardive* 35: 19–38. Turnhout: Brepols.
- Rüpke, J., 2001: *Die Religion der Römer*. C.H. Beck, München.
- Rubel, A. 2008. Eine Besitzermarke aus Moesia Inferior und die römische Militärpräsenz in Ibida (Slava Rusă). *Archäologischer Anzeiger* 2: 1–8.
- Rubel, A. 2011: Romanizarea. Impunere și adeziune în Imperiul roman, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.
- Rubel, A. 2015. Akkulturation und Integration in der römischen Dobrușca. Das Fallbeispiel der römischen Siedlung Ibida (Slava Rusă) in Rumänien, in S. Roselaar (ed.) *Processes of Cultural Change and Integration in the Roman World*: 175–190. Leiden: Brill.
- Rubel, A. 2019: *Römischer Einfluss in Barbaricum zwischen Diplomatie, Klientelpolitik und Defensivstrategie: neue Methoden des Machtmanagements in der Spätantike*, in: L. Mihailescu-Bîrliba (ed.), *Limes, Economy and Society in the Lower Danubian Roman Provinces*, Leiden: Peters, 2019, 193-218
- Rubel, A. 2020: *The Town of (L)Ibida / Slava Rusă (Scythia Minor) in the context of a new Defence Strategy of the Empire in Late Antiquity*, in: A. Rubel with H.-U. Voß (eds.), *Experiencing the Frontier and the Frontier of Experience. Barbarian perspectives and Roman strategies to encounter new threats*, Oxford: Archaeopress 2020
- Scorpan, C. 1980. *Limes Scythiae. Topographical and Stratigraphical Research on the Late Roman Fortifications on the Lower Danube*, Oxford: BAR (International Series 88).
- Voß, H.-U. 2017. Die Beziehungsgeflechte germanischer Eliten vor und nach den Markomannenkriegen. *Slovenská Archaeológia* 65: 321–342.
- Ward-Perkins, B. 2005. *The Fall of Rome and the End of Civilization*. Oxford: Oxford University Press.
- Wigg-Wolf, D. and H.-U. Voß 2017. Romans and Roman finds in the Central European Barbaricum: A New View on Romano-Germanic Relations?, in S.G. Sánchez and A. Guglielmi (eds.) *Romans and barbarians beyond the frontiers: Archaeology, ideology and identities in the north*: 105–124. Oxford: Oxbow.
- Wolfram, H. 2009 (ed. a 5ea), *Die Goten. Von den Anfängen bis zur Mitte des sechsten Jahrhunderts*. München: Beck.
- Wolters, R. 1990-1991. Zum Waren- und Dienstleistungsaustausch zwischen dem römischen Reich und dem freien Germanien in der Zeit des Prinzipats. Eine Bestandsaufnahme *Münsteraner Beiträge zur antiken Handelsgeschichte* 9: 14–44 (part I), 10: 78–132 (part II).
- Woolf, G. 1998, *Becoming Roman*, Cambridge: CUP.

(Tematici 4-5):

- Boardman, J. 1981: *The Greeks Overseas*, Oxford: OUP.
- Boardman, J. 1996. *Griechische Plastik. Die klassische Zeit*. 4th. Mainz.
- Boardman, J. 1996. *Rotfigurige Vasen aus Athen. Die klassische Zeit*, 2nd edn. Mainz.
- Burkert, W. 1972. *Homo necans*. Berlin–New York.
- Cavanaugh, M. B. 1996. *Eleusis and Athens. Documents in finance, religion and politics in the fifth century B.C.* Atlanta.
- Coulson, W. D. E. (ed.) 1994. *The Archaeology of Athens and Attica under the Democracy*. Oxford.
- Dodds, E. R. 1951. *The Greeks and the Irrational*. Berkeley–Los Angeles.
- Dover, K. J. 1974. *Greek Popular Morality in the Time of Plato and Aristotle*. Oxford
- Festugière, A.-J. 1954. *Personal Religion among the Greeks*. Berkeley–Los Angeles.
- Garland, R. 1992. *Introducing new Gods. The Politics of Athenian Religion*. London.
- Hägg, R. (ed.) 1996. *The Role of Religion in the Early Greek Polis*. Stockholm
- Hansen, M. H. 1995. *Die Athenische Demokratie im Zeitalter des Demosthenes. Struktur, Prinzipien und Selbstverständnis*. Berlin.
- Hölscher, T. 1998. *Öffentliche Räume in frühen griechischen Städten*. Heidelberg.
- Hornblower, S. 1992. “The Religious Dimension of the Peloponnesian War, or, what Thucydides does not tell us”. *HSPH* 94: 169–97.

- Hurwit, J. M. 1999. *The Athenian Acropolis. History, Mythology, and Archaeology from the Neolithic Era to the Present*. Cambridge.
- Lloyd-Jones, H., 1983. *The Justice of Zeus*, 2nd edn. Berkeley–Los Angeles–London.
- Meiggs, R. 1972. *The Athenian Empire*. Oxford.
- Mikalson, J. D. 1983. *Athenian Popular Religion*. Chapel Hill–London.
- Nilsson
- Ober, J. 1989. *Mass and Elite in Democratic Athens. Rhetoric, Ideology, and the Power of the People*. Princeton.
- Ostwald, M. 1986. *From Popular Sovereignty to the Sovereignty of Law. Law, Society, and Politics in Fifth-Century Athens*. Berkeley–Los Angeles–London.
- Parker, R. 1996. *Athenian Religion. A History*. Oxford.
- Rudhardt, J. 1958. *Notions fondamentales de la pensée religieuse et actes constitutifs au culte dans la Grèce classique*. Geneva.
- Rubel, A. 2014. *Fear and Loathing in Ancient Athens. Religion and Politics during the Peloponnesian War*, Routledge: Oxford-Abingdon.
- Rubel, A. 2016. *Religion und Kult der Germanen*, Stuttgart Kohlhammer Verlag.
- Schuller, W. 1974. *Die Herrschaft der Athener im Ersten Attischen Seebund*. Berlin–New York.
- Sourvinou-Inwood, C. 1990. “What is Polis Religion?”. In *The Greek City from Homer to Alexander*, O. Murray & S. Price (ed.), 295–322. Oxford
- Starr, C. G. 1990. *The Birth of Athenian Democracy. The Assembly in the 5th Century B.C.* Oxford.
- Ste. Croix, G. E. M. de 1972. *The Origins of the Peloponnesian War*. London. Versnel, H. S. (ed.) 1981. *Faith and Worship. Aspects of Religious Mentality in the Ancient World*. Leiden.
- Wyche, R. E. 1978. *The Stones of Athens*. Princeton.

Prof. univ. dr. Daniel Dumitran

Tematica

1. Istoria Bisericii din Transilvania (sec. XVIII - prima jumătate a sec. XIX).
2. Evoluția raporturilor interconfesionale și problema toleranței religioase (sec. XVIII - prima jumătate a sec. XIX).
3. Transilvania în secolul al XVIII-lea. Teritoriu, economie și populație.
4. Istoria orașelor, de la începuturile modernității până în contemporaneitate.
5. Evreii în spațiul românesc – istorie și patrimoniu.

Bibliografia

- Dove va la storia economica? Metodi e prospettive. Secc. XIII-XVIII*. Atti de la „Quarantaduesima Settimana di Studi”, 18-22 aprile 2010, ed. Francesco Ammannati, Firenze, Firenze University Press, 2011.
- Bácskai, Vera, *Towns and Urban Society in Early Nineteenth-Century Hungary*, Budapest, Akadémiai Kiadó, 1989.
- Bérenger, Jean, *Tolérance ou paix de religion en Europe centrale (1415-1792)*, Paris, Honoré Champion, 2000.
- Bernath, Mathias, *Habsburgii și începuturile formării națiunii române*, traducere de Marionela Wolf, Cluj-Napoca, Dacia, 1994.
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Istoria evreilor din Transilvania (1623-1944)*, București, Editura Enciclopedică, 1994.
- Clark, Peter, ed., *Small Towns in Early Modern Europe*, Cambridge University Press, 2002.
- Dumitran, Daniel, *Un timp al reformelor. Biserica Greco-Catolică din Transilvania sub conducerea episcopului Ioan Bob (1782-1830)*, ed. a II-a, Cluj-Napoca, Argonaut, 2007.
- Dumitran, Daniel, „From the Balkans to the Habsburg Empire: The Social Integration of Non-Privileged Greek Merchants in the Small Towns of Transylvania and Hungary”, în Antonello Biagini, Giovanna Motta, ed., *Empires and Nations from the Eighteenth to the Twentieth Century*, vol. I, Cambridge Scholars Publishing, 2014, 15-23.

- Dumitran, Daniel, „Jewish Cemeteries of Romania: Alba Iulia Case Study”, în Daniel Dumitran, Marius Rotar, eds., *Places of Memory. Cemeteries and Funerary Practices throughout the Time*, Cluj-Napoca, Mega, 2015, 235-258.
- Dumitran, Daniel, „The Principality of Transylvania in the Descriptions of the Second Half of the 18th Century: On the “Country’s Redressing” by Count Leopold von Clary”, *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde* 41, 2018, 117-138.
- Foucault, Michel, *Securitate, teritoriu, populație. Cursuri ținute la Collège de France*, Cluj, Idea Design & Print, 2009.
- Heppner, Harald, Peter Urbanitsch, Renate Zedinger, Eds., *Social Change in the Habsburg Monarchy. Les transformations de la société dans la monarchie des Habsbourg: l’époque des Lumières*, Bochum, Verlag Dr. Dieter Winkler, 2011.
- Heppner, Harald, Eva Posch, ed., *Encounters in Europe’s Southeast. The Habsburg Empire and the Orthodox World in the Eighteenth and Nineteenth Centuries*, Bochum, Dr. Dieter Winkler Verlag, 2012.
- Kaplan, Benjamin J., *Divided by Faith. Religious Conflict and the Practice of Toleration in Early Modern Europe*, Cambridge, Massachusetts; London, England, Harvard University Press, 2007.
- Krajewska, Monika, *A Tribe of Stones. Jewish Cemeteries in Poland*, Warsaw, Polish Scientific Publishers Ltd, 1993.
- Miron, Greta-Monica, “... poruncește, scoale-te, du-te, propoveduește ...” *Biserica Greco-Catolică din Transilvania. Cler și enoriași (1697-1782)*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2004.
- Moașa Nazare, Ruxandra, *Sub semnul lui Hermes și al lui Pallas. Educație și societate la negustorii ortodocși din Brașov și Sibiu la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea*, București, Editura Academiei Române, 2010.
- Murgescu, Bogdan, *România și Europa. Acumularea decalajelor economice (1500-2010)*, Iași, Polirom, 2010.
- Niedermaier, Paul, *Geneza orașelor medievale în Transilvania*, București, Editura Academiei Române, 2016.
- Plongeron, Bernard, „L’Europe des Édits de tolerance”, în *Histoire du christianisme des origines à nos jours*. Tome X. *Les défis de la modernité (1750-1840)*, éd. Bernard Plongeron, Paris, Desclée, 1997, 191-203.
- Pop, Virgil, *Armenopolis oraș baroc*, ediția a doua, Cluj-Napoca, Accent, 2012.
- Sanie, Silviu, *Dănuire prin piatră. Monumentele cimitirului medieval evreiesc de la Siret*, București, Hasefer, 2000.
- Schaser, Angelika, *Reformele iosefine în Transilvania și urmările lor în viața socială. Importanța edictului de concivilitate pentru orașul Sibiu*, Sibiu, hora, 2000.
- Tsourka-Papastathi, Despina-Irini, *Compania comercială greacă din Sibiu, Transilvania, 1636-1848*, București, Omonia, 2016.
- Walzer, Tina, „Jüdische Friedhöfe in Österreich und den europäischen Länder,” în Claudia Theune, Tina Walzer, ed., *Jüdische Friedhöfe. Kultstätte, erinnerungsort, Denkmal*, Wien, Köln, Weimar, Böhlau Verlag, 2011, 9-80.
- n C. Knappett, L. Malafouris (eds.), *Material Agency*, Springer 2008, p. 121-137.

Conf. univ. dr. Valer Moga

Tematica

1. „Astra” Matica Srpska, Matica Slovenska, studiu comparativ.
2. Societăți culturale cu un program axat pe educația adulților în România interbelică.
3. Manifestări ale solidarității sociale și naționale. Fundații administrate de Biserică sau de societățile culturale (sf. sec. XIX – sec. XX).
4. Analiza discursului politic al *intelligentsiei* românești din Transilvania (sf. sec. XIX–sec. XX).
5. Biserica Ortodoxă Română: istorie instituțională (sf. sec. XIX – sec. XX).
6. Biserica Greco-Catolică: istorie instituțională (sf. sec. XIX – sec. XX).

Bibliografia

- Anul 1918 în Transilvania și Europa Central-Estică. Contribuții Bibliografice și istoriografice*, ed. Valer Moga și Sorin Arhire, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2007.
- Asociaționism și naționalism cultural în secolele XIX-XX*, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2011.
- Bolovan, Ioan, *Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918. Contribuții demografice*, Cluj-Napoca, Fundația Culturală Română, Centrul de Studii Transilvane, 2000.
- Dictionnaire d'analyse du discours*, ed. Patrick Charaudeau și Dominique Maingueneau, Paris, Seuil.
- Dobrescu, Vasile, *Funcții și funcționalități în sistemul de credit românesc din Transilvania până la Primul Război Mondial*, Târgu Mureș, Editura Universității „Petru Maior”, 2006.
- Istoria României prin concepte*, ed. Victor Neuman și Armin Heinen, Iași, Polirom, 2010.
- Koselleck, Reinhart, *Conceptele și istoriile lor*, București, Art, 2009, 485 p.
- Livezeanu, Irina. *Cultură și naționalism în România Mare 1918-1930*, București, Humanitas, 1998.
- Maior, Liviu, *Habsburgi și români. De la loialitatea dinastică la identitate națională*, București, Editura Enciclopedică, 2006, 284 p.
- Moga, Valer, „Astra” și societatea 1918-1930, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2003.
- Nolte, Claire E. *The Sokol in the Czech Lands to 1914: Training for the Nation*. New York, Palgrave Macmillan, 2002.
- Popovici, Vlad, *Studies on the Romanian Political Elite from Transylvania and Hungary (1861-1918)*, Cluj-Napoca, Mega, 2012.
- Problema Transilvaniei în discursul politic de la sfârșitul Primului Război Mondial*, ed. Valer Moga și Sorin Arhire, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, 2009.
- Sigmirean, Cornel, *Istoria formării intelectualității românești din Transilvania și Banat în epoca modernă*, Cluj-Napoca, Presa Universitară Clujeană, 2000.
- Turda, Marius, *The Idea of National Superiority in Central Europe, 1880-1918*, Lewinston, Queenston, Lampeter Canada, The Edwin Mellen Press, 2005.
- Istoria Transilvaniei*, vol. III (de la 1711 la 1918), ed. Ioan-Aurel Pop et. al., Cluj-Napoca, Academia Română, 2016, 723 p., pl.

CS I. dr. Marius Rotar

Tematica

1. Calinic I. Popp Șerboianu – teolog și militant social (1883-1941),
2. Dimensiunea antisemită în discursul asupra producției, distribuției și consumului de alcool în România
3. Faptul divers în presa transilvăneană între 1918 și 1948

Bibliografia

- Cuza, A.C., *Lupta în contra alcoolismului în România*, Iași, 1897.
- Cuza, A.C., *Monopolul alcoolului. Discursuri rostite în ședințele Adunării deputaților din 7 Martie și 22 Noembrie 1894. Expunere de motive și proiect de lege, pentru monopolul vinderei alcoolului*, București, 1895.
- Cuza, A.C., *Monopolul cârciumelor la sate și monopolul vânzării alcoolului*, Iași, 1900.
- „Fait divers, fait d'histoire”, în *Annales*, 1983, vol. 38, nr. 4.
- Oișteanu, Andrei, *Imaginea evreului în cultura română. Studiu de imagologie în context est-central european*, Iași, Polirom, ed. a III-a revăzută și adăugită, 2012.
- Oller, Claude, „Fait divers et fiction”, în *Cahiers de la Méditerranée*, 1989, vol. 38, nr. 1, p. 101-104.
- Perrot, Michelle, „Fait divers et l'histoire au XIXe siècle”, în *Annales. Économies, Sociétés, Civilisations*, 1983, vol. 38, nr. 4, p. 911-919.
- Popescu-Șerboianu, C. I., *Zece predici duminicale, începând cu Duminica Vameșului și Fariseului până la Duminica Paștelui exclusiv. Teză pentru licență susținută de...*, București, 1909.
- Popp Șerboianu, Calinic I., *Îndrumător pentru vizitarea sfintei mănăstiri Cozia, Râmnicu Vâlcea*,

1931.

Popp Șerboianu, C. I., *Les Tsiganes. Histoire. Ethnographie. Linguistique. Grammaire. Dictionnaire*, Paris, Payot, Bibliotheque Scinetifique, 1930.

Popp Șerboianu, Calinic I., *Cremațiunea și religia creștină*, ed. Marius Rotar, Iași, Institutul European, 2012.

Identitate evreiască și antisemitism în Europa Centrală și de Sud-Est, ed., prefață și ilustrație de Andrei Oișteanu, București, Goethe Institut, 2003.

Presă

Antialcoolul. Organ al Ligei Antialcoolice din Romania (1900-1914).

Patima. Cruciata împotriva alcoolismului (1925 -).

Abstinența. Organ de combatere a alcoolismului și a stupefiantelor (1930-).

Revista Temperanța (1937-1942)

Neamul Românesc (1901-)